

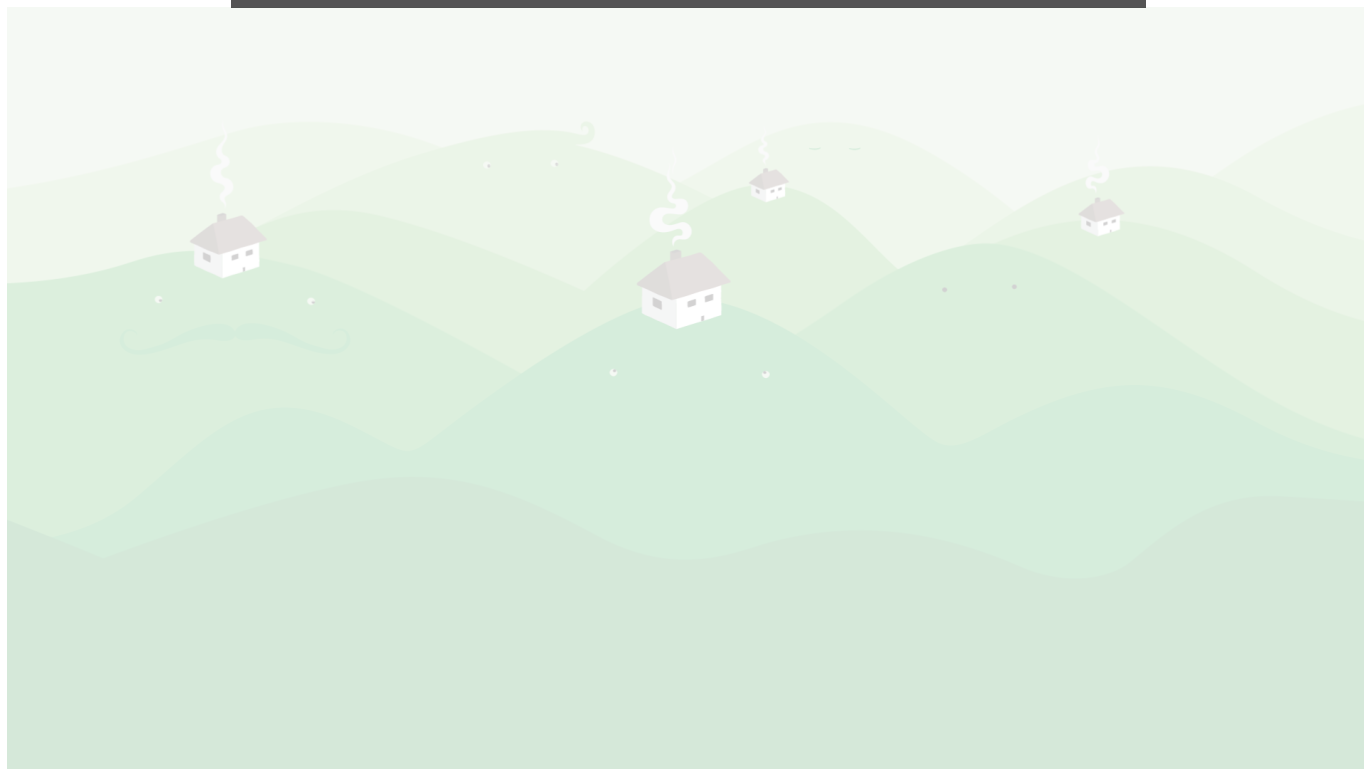
Życ jak pies z kotem czy jak bratnie dusze?

Bibliografia:

- Źródło: Joanna Papuzińska, *Klucha, [w:] tejże, Pod bajdułem i inne wiersze*, Łódź 2002, s. 45.

Życ jak pies z kotem czy jak bratnie dusze?

Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DrDRWhaKi>

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o. Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Polecenie 1

Przyjrzyj się reprodukcji obrazu Stanisława Wyspiańskiego pt. „Macierzyństwo” i odpowiedz na poniższe pytania. Odpowiedzi zapisz tutaj lub w zeszycie.

Macierzyństwo

Źródło: Stanisław Wyspiański, *Macierzyństwo*, domena publiczna.

- Jak sądzisz, dlaczego malarz tak zatytułował swój obraz?
- Nadaj obrazowi własny tytuł. Zapisz go tutaj lub w zeszycie. Uzasadnij swój pomysł.
- Która postać według ciebie jest najważniejsza?
- Jakie więzy łączą postacie z obrazu?
- Jak myślisz, jakie uczucia są ukazane na tym obrazie?

Ćwiczenie 1

Wybierz określenia, które opisują uczucia przedstawione na obrazie „Macierzyństwo” i ułóż je na obrazku.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Polecenie 2

Jeśli masz rodzeństwo – rodzone, przyrodnie, przybrane lub cioteczne – odpowiedz na poniższe pytania. Jeśli jesteś jedynakiem, zastanów się, jakie rodzeństwo chciałbyś mieć.

- Czy twoje rodzeństwo jest starsze, czy młodsze?
- Jakie uczucia łączą cię z rodzeństwem?
- Co lubicie wspólnie robić?

Ćwiczenie 2

Wyjaśnij, jak rozumiesz powiedzenie „żyć jak pies z kotem” i określenie „bratnia dusza”.

O autorce

Joanna Papuzińska

Źródło: Ja Fryta, licencja: CC BY 2.0.

Joanna Papuzińska

ur. 1939

Poetka, pisarka, autorka wierszy, bajek i opowiadań dla dzieci. Laureatka wielu nagród literackich. Dzieci uhonorowały ją Orderem Uśmiechu. Napisała m.in. „Asiunię”, „Naszą mamę czarodziejkę”, „Tygryski” i „Wędrowców”.

Polecenie 3

Przeczytaj lub wysłuchaj wiersza Joanny Papuzińskiej pt. „Klucha”. Zwróć uwagę, kto mówi w wierszu i o kim mówi.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DrDRWhaKi>

Wiersz „Klucha” czyta Bartosz Woźny

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Nagranie wiersza „Klucha”.

” Joanna Papuzińska

Klucha

Chodziła po domu Klucha,
śmiała się od ucha do ucha.
Ryczała jak tur i żubr:
Ja też! Ja nie chcę! Daj! Kup!
Miała wypięty brzuch,
snuła się za mną jak duch,
ale ja ją lubiłem najbardziej ze wszystkich Kluch.
A w domu mówili: – Klucha?
Tylko Marka się słucha! –
I stała się rzecz niezwykła,
bo nagle ta Klucha gdzieś znikła.
Któregoś dnia,
tygodnia
czy wiosny, czy lata
okazało się, że mam całkiem [możliwego](#) brata.

Źródło: Joanna Papuzińska, *Klucha, [w:] teże, Pod bajdułem i inne wiersze*, Łódź 2002, s. 45.

Ćwiczenie 3

Odpowiedz na pytania:

- Kto jest podmiotem lirycznym w wierszu Joanny Papuzińskiej pt. „Klucha”?
- Kim jest Klucha?
- Co się stało pewnego dnia z Kluchą?

Ćwiczenie 4

Przeczytaj uważnie wiersz Joanny Papuzińskiej pt. „Klucha” i zaznacz te wersy, które opisują zachowanie Kluchy. Czy twoim zdaniem można polubić taką osobę? Uzasadnij dlaczego.

zielony

Chodziła po domu Klucha,
śmiała się od ucha do ucha.
Ryczała jak tur i żubr:
Ja też! Ja nie chcę! Daj! Kup!
Miała wypięty brzuch,
snuła się za mną jak duch,
ale ja ją lubiłem najbardziej ze wszystkich Kluch.
A w domu mówili: – Klucha?
Tylko Marka się słucha! –
I stała się rzecz niezwykła,
bo nagle ta Klucha gdzieś znikła.
Któregoś dnia,
tygodnia
czy wiosny, czy lata –
okazało się, że mam całkiem możliwego brata.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 5

Nazwij uczucia opisane w wierszu pt. „Klucha”. Uzasadnij je odpowiednimi fragmentami tekstu wiersza.

Ćwiczenie 6

Wybierz z ramki określenia, które pasują do Marka lub Kluchy. Ułóż z nimi zdania i zapisz je tutaj lub w zeszycie.

wesoły • odważny • miły • opiekuńczy • niegrzeczny • zabawny
dobry • posłuszny • dowcipny • smutny • podziwiany • grzeczny
uśmiechnięty • mały • samolubny • zazdrosny • kapryśny • uparty

Źródło: a. nn., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 7

Zastanów się, co Klucha mogłaby powiedzieć o swoim starszym bracie. Dokończ zdanie, dopisując kilka określeń. Możesz to zrobić tutaj lub w zeszycie.

Mój starszy brat jest...

Ćwiczenie 8

Napisz dwa krótkie dialogi, które mógłby prowadzić Marek z Kluchą w trakcie wspólnej zabawy.

Ćwiczenie 9

Odszukaj i zaznacz w wykreślanke 6 wyrazów pokrewnych, określających rodzeństwo.

O	E	O	B	R	A	C	H	O	L	O	O
E	O	E	U	O	E	O	O	E	A	E	E
B	R	A	C	I	S	Z	E	K	U	A	O
O	E	S	I	O	S	T	R	A	O	O	A
E	E	E	I	I	B	I	A	A	O	E	U
S	I	O	S	T	R	Z	Y	C	Z	K	A
E	U	A	O	I	A	A	I	O	E	O	E
O	S	I	O	S	T	R	U	N	I	A	E

- BRAT   BRACISZEK   BRACHOL   SIOSTRA   SIOSTRZYCZKA
 SIOSTRUNIA

Ćwiczenie 10

Wyjaśnij znaczenie poniższych związków frazeologicznych:

- być z czymś za pan brat,
- być z kimś za pan brat.

Ćwiczenie 11

Połącz w pary wyrazy i ich znaczenia.

siostrzeniec	syn siostry
bratanica	syn brata
siostrzenica	córka brata
bratanek	córka siostry

Źródło: licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 12

Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

Bratanek, brat, bratanica...

Siostra, siostrzeniec, siostrzenica...

...to:

wyrazy bliskoznaczne.

wyrazy pokrewne.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Polecenie 4

Ułóż prawa i obowiązki młodszego i starszego rodzeństwa.

Źródło: a. nn., *Prawa*, licencja: CC BY 3.0.

Polecenie 5

Przygotujcie scenki dramatyczne pt. „Marek i Klucha”. Mogą one przedstawiać zabawy z młodszym bratem lub opiekę nad nim. Podzielcie się na grupy aktorów i literatów. Przygotujcie krótkie dialogi. Przekażcie uczucia i cechy bohaterów opisanych w wierszu. Przedstawcie swoje scenki całej klasie. Po obejrzeniu scenek porozmawiajcie o waszych wrażeniach.